

چالش‌های تاریخ‌ساز

بازخوانی **مهرداد خدیو** از مواجهه روسای جمهور در جلسات زای اعتماد مجلس

منطق ایران حفظ نظام است

تحلیل **کنت مک‌کنزی** فرمانده پیشین سنتکام از نحوه پاسخ ایران به اسرائیل

چرخش در صحنه جنگ اوکراین

تحلیلی از **مجید محمدشریفی** استادیار گروه روابط بین‌الملل دانشگاه خوارزمی

سایه تحریم بر متوسط‌نشینان

طبقه متوسط در ایران طی هشت سال ۸۸ درصد کوچک‌تر شده است

ارزیابی تحلیلگران از نسبت حضور در انتخابات و طرح انتقادات از دولت پزشکیان

هم کنشگری، هم انتقاد

نگاه دانشگاه

کابینه و وفاق

محمدرضا موحدی

استاد مکاتیک دانشگاه صنعتی شریف

تحلیل مهندسی سرخوردگی

۱ اعلام اسامی کابینه پیشنهادی رئیس‌جمهور محترم و متعاقباً اعلام کناره‌گیری آقای دکتر ظریف و اکتش‌های فراوانی را به‌ویژه در بین طرفداران ایشان آفرید. بسیاری از حامیان رئیس‌جمهور این کابینه را به‌ویژه در چند پست کلیدی آن، مایوس‌کننده و غیرمنتظره خواندند و برخی تا آن حد پیش رفتند که آن را کابینه دوم رئیسی خواندند و از رای دادن اعلام‌بشیمانی کردند. باید اذعان کرد که در نگاه اول، کابینه پیشنهادی نسبت به سطح انتظاری که در فرایند بررسی گزینه‌ها در کمیته‌ها و شورای راهبری ایجاد شده بود خیلی عقب‌تر بود و به‌نظر می‌رسید که به‌رغم سروصدای بسیار آن فرایند، لیست نهایی برآمده از سطحی از تعامل، چانه‌زنی‌ها، و بده‌بستان‌های اجتناب‌ناپذیر در راهروهای قدرت همراه با محدودیت‌های سیاسی یا قانونی بوده است. اکنون که هیجانات اولیه کمی آرامش یافته است در می‌یابیم که واقعیت‌های نظام سیاسی کشور از اول هم نمی‌توانست برآیندی خیلی متفاوت‌تر از این داشته باشد و ترکیب اعلام‌شده با توجه به همه این محدودیت‌ها، در مجموع ترکیب قابل قبولی است که می‌تواند در راستای شعارهای اصلی رئیس‌جمهور کار کند.

از یک نظر، می‌توان انتخاب کابینه در نظام سیاسی کشور را به‌یک مسئله بهینه‌سازی همراه با قیود فراوان تشبیه نمود. آشنا با علوم ریاضی یا مهندسی می‌دانند که مقدار بهینه مقید می‌تواند با مقدار بهینه نامقید فاصله زیادی داشته باشد. بر مبنای چنین تمثیلی، به‌نظر می‌رسد آنچه باعث سرخوردگی اولیه شد، این بود که فرایند انتخاب نامزدها به مثابه یک مسئله بهینه‌سازی بدون قید طراحی شد و با توجه جدی‌ای به قیدهای موجود نشد و حاصل آن شد که در مقام عمل بسیاری از گزینه‌های بهینه، به‌سبب قیدهای قانونی، سیاسی، آیین‌نامه‌ای یا مصلحتی برخورد کرده و لذا قابل قبول نشدند و ناگزیر گزینه‌هایی مطرح شدند که در مرز قیود قرار داشتند. البته هنر رئیس‌جمهوری این است که تا می‌تواند با مذاکره و چانه‌زنی، مرزهای این قیود را عقب‌رانده و به مقادیر بهینه نزدیک‌تر شود. اکنون در نگاهی دورتر از واکنش‌های اولیه، به‌نظر می‌رسد این امر تا حدی اتفاق افتاده است (به‌ویژه در انتخاب برخی از وزرا و معاونین رئیس‌جمهور)، گرچه شاید می‌توانست و انتظار می‌بود که در برخی موارد بهتر از این باشد. ←

سعید شریعتی

عضو شورای مرکز حزب اتحاد ملت

علی بیگدلی

استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

حمیدرضا جلالی پور

استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران

سرمقاله

دعوی بیهوده حیدری - نعمتی

از امروز بحث و بررسی درباره کابینه پیشنهادی آقای پزشکیان در مجلس آغاز خواهد شد. ای کاش دارای نظام و انتخاباتی حزبی و کارآمد بودیم و شاهد این فرایند طولانی و پیچیده و مشکل‌آفرین که بعضاً تا دو ماه طول می‌کشد، نبودیم و وزرای پیشنهادی حزب پیروز پیشاپیش معلوم بودند و مجلس هم با یک نشست و برخاست وضعیت آنان را تعیین می‌کرد. ولی چه می‌توان گفت که تارسیدن به چنین مرحله‌ای راه درازی در پیش داریم. بنابراین، باید منتظر نتیجه رفتار نمایندگان بمائیم. البته، این مسئله وجه مثبتی هم دارد که در فضای رکود سیاست‌ورزی، مردم پیشاپیش وارد بحث انتخاب وزرا شده‌اند و افکار عمومی می‌تواند درباره رفتار نمایندگان داوری خوبی را به نمایش بگذارد و میزان انعطاف‌پذیری نمایندگان مجلس را در برابر رئیس‌جمهور بسنجد. نمایندگانی که حدود ۶۰ درصدشان تازه انتخاب شده‌اند و هنوز با سازوکار مجلس آشنایی کافی ندارند؛ به‌طوری‌که حتی فراکسیون‌های مجلس نیز شکل نگرفته و در نتیجه رفتار آنان را پیش‌بینی ناپذیرتر کرده است. متأسفانه در چنین فرآیندهای غیرشفافی، امکان شکل‌گیری زدبندهای نامناسب نیز وجود دارد و این کار از طریق تدریجی مجلس رخ خواهد داد. ولی نمایندگان بهتر است که به چند نکته توجه کنند:

- ۱ آقای پزشکیان هنگام چینی کابینه، حداکثر ملاحظات را برای رعایت اصل وفاق در کنار کارآمدی مورد توجه قرار داده است. او از مجلس بوده و می‌داند که با مجلس چگونه برخورد کند. از این جهت، نمایندگان باید کابینه پیشنهادی را مثبت ارزیابی کنند.
- ۲ در آخرین سخنان مقام‌رئیس که اتفاقاً پس از انتخابات ایراد شد، تأکید بر مسئولیت‌پذیری مجلس بود. تأکید ایشان بر اینکه «مجلس صرفاً یک نهاد پرسشگر نیست، بلکه یک نهاد پاسخگو هم هست»؛ موضوع با اهمیت و قابل تأمل است که نمایندگان به‌ویژه آنهایی که ادعای ولایت‌مداری و وفاداری بیشتری دارند، باید به آن توجهی ویژه نشان دهند. نمایندگان نباید تصور کنند که حق دارند هر کسی را خواستند رد یا تایید کنند؛ بدون اینکه نسبت به تبعات ماجرا پاسخگو نباشند. وضعیت امروز کشور مثل یک کشتی است که سر نوشت همه سرنشینان آن در گروی سلامت کشتی است.
- ۳ نمایندگان باید به این سوال اساسی پاسخ دهند که واقعیت انتخابات اخیر چه بود؟ هیچ‌گاه نباید ترکیب رای و موضع مردم ایران در انتخابات تیرماه را فراموش کنیم. ۵۰ درصد در انتخابات شرکت نکردند و از کل واجدین شرایط، منهای آرای باطله، حدود ۳۰ درصد به نامزد اصلاح‌طلبان و ۲۰ درصد به رقیب رای داده‌اند. بر اساس این آمار و آرا، بهتر است که ذهنیت خود را فراتر از میدان محدود بازی سیاست در ایران ببریم. ←

پرونده وزرا ۱۴-۱۳ ۱۴-۱۵-۱۶

بازگشت به فرهنگ و دانش

درباره **حسین سیمایی صراف** و **عباس صالحی** وزرای پیشنهادی علوم و فرهنگ که معرفی آنان با استقبال اهالی فرهنگ و دانشگاه همراه شده است